

KOMUNIKACE S DOSPÍVAJÍCÍMI DĚTMI

modrá linka

Puberta a adolescence jsou velmi důležitým a výjimečným obdobím, kdy se rodiče a jejich dospívající děti či jiní dospělí dívají na sebe navzájem velmi kritickyma očima.

V tomto období my dospělí velmi potřebujeme trpělivost, smysl pro humor, lásku a odhodlání a také nám velmi mohou pomoci užitečné informace.

OTÁZKY

V tomto věku se dostávají do popředí otázky, které si většina dospívajících klade:

Otázka ohledně normality: Jsem normální?
Otázka identity: Kdo vlastně jsem?
Otázka smyslu: Jaké je moje místo ve světě?

Nezlehčujme jejich úvahy jen proto, že už jsme si na tyto otázky sami odpověděli.

EMOCE

Hněv a výbuchy zlosti jsou častými projevy, avšak málokdy si možná uvědomujeme, že za těmito pro nás nepříjemnými emocemi se často skrývá smutek, zoufalství, bolest, vina a strach.

Vždy zkuste v klidu zjistit jejich příčinu.

Hněv je často pro dospívající bezpečná volba, když neví kudy kam. Hněv, otrávené chování nebo podrážděnost vyvolávají odstup. Odstup je cesta oddělování, která je pro osamostatnění našich dospívajících dětí nezbytná.

Sdělte dítěti v klidu, co cítíte, když na vás je nepříjemné nebo křičí. Zkuste bez obviňování a ublíženosti, jinak se roztočí spirála "nedomluvy".

Typická je náladovost.

Je dobré ji přijmout jako přirozenou součást bez jízlivých komentářů a zbytečného hodnocení. Pokud budeme reagovat na tyto emoce stejnou výbušnou emocí, jen eskalujeme konflikt.

EXPERIMENTOVÁNÍ S VLASTNÍM VZHLEDEM

Proměna vzhledu k tomuto věku patří. Může to být sice někdy šokující, ale hledání odpovědi na otázku kdo jsem prostě vyžaduje i určité experimentování.

Myslete na to, že i tato fáze jednou pomine.

CO POTŘEBUJÍ, PO ČEM TOUŽÍ

Touží po lásce, respektu a přijetí své rodiny.

Mladí lidé oceňují spravedlnost.

Nestačí jim slova, je potřeba jít jim příkladem v činech.

Mladí lidé ocení, když i my dospělí umíme přiznat chybu.

Mýlit se je lidské a omluva je vždy férová.

Všichni se cítíme bezpečněji, pokud nejsme za svůj názor kritizováni a napadáni.

To, že jsme toho více zažili neznamena, že víme jaká je pro ně nejlepší cesta a co si mají myslet.

Mladí lidé ocení respektující dialog.

Vzniká tím důvěra a prostor pro opravdové sdílení.

Pochválit a soustředit se na to dobré aniž bychom se vraceli k minulým chybám, může naši komunikaci jedině prospět.

Pozor však, abychom pochvalu mysleli upřímně.

Děti obecně dokáží vnímat manipulaci, avšak mladí lidé na ni dokáží i dost razantně reagovat.

A bezdůvodná pochvala nikomu neprospěje.

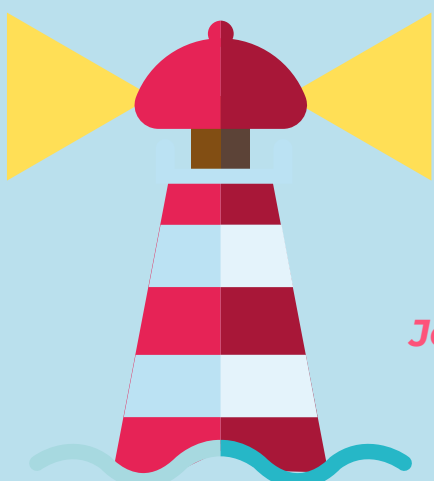
Mladí lidé velmi ocení, **když zavzpomínáme na vlastní přešlapy** a možná se budeme i divit, jak na ně vzpomínají naši rodiče.

RIZIKO

Mladí lidé potřebují zažít určitou míru rizika.

To, jak moc velké riziko to je, můžeme někdy ovlivnit i tím, že podporujeme například sportovní či jiné zážitkové aktivity, kdy si naše děti neublíží, ale zažijí pocit vykročení z komfortní zóny.

NA CO SI DÁT OPRAVDU POZOR

Pokud s vámi vaše dospívající dítě nekomunikuje nebo komunikuje málo a vás to trápí, zkuste se zamyslet nad těmito otázkami:

Jak trávíte společný čas? Domlouváte se na společně strávený čas tak, aby to vyhovovalo jemu i vám?

Jak reagujete na jeho kamarády?

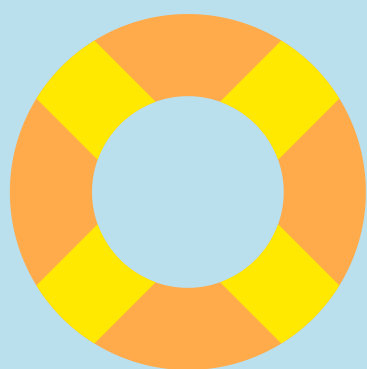
Nemusí se vám každý líbit nicméně hodnotící a kritické poznámky způsobí akorát větší oddělení a chuť vašeho dítěte trávit víc času právě se svými kamarády.

Ignorujete názory svého potomka?

To bývá důvodem takzvaného "vypnutí" vašeho dítěte.

Ve věku dospívání probíhá mnoho tělesných změn. Někdy stačí i malá poznámka o výšce či váze nebo obratnosti vašeho dítěte a je zaděláno na problém.

Přibývá poruch příjmu potravy a v dnešní době umělých těl bychom měli být obzvlášť ostražití, co vypouštíme z úst.

TIPY NA ZÁVĚR

Pokud dítě nekomunikuje, *zeptajte se v klidu co ho trápí. Bez výčitek bez vyhrožování.*

Naslouchejte, zajímejte se o to, co ho zajímá, jakou hudbu poslouchá, jaké filmy má rád.

I když můžete mít rozdílný vkus, což je velmi pravděpodobné, *zkuste být chápaví a hledat, co máte společné více než to, co vás rozděluje.*

Hranice jsou důležité, důslednost nezbytná. Je potřeba, aby se dospívající naučili znát důsledky svých činů.

Je však dobré jim předem v klidu oznámit plán, který bude následovat po nesplnění vaší vzájemné domluvy.

Je potřeba ctít soukromí a osobní prostor dospívajících.

Společné prostory jsou naše společná věc, jejich prostor je jejich odpovědnost.

Učit je zodpovědnosti se vyplatí.

Je dobré je zaměstnat úkolem, který je smysluplný, díky kterému mohou rozvíjet své schopnosti a vzroste jejich pocit sebedůvěry.

A hlavně podporujte je v zájmech, které je činí šťastnými, pomozte jim, aby studovali opravdu to, co je baví.

Peníze jsou důležité, ale v tomto věku je obzvlášť důležité, aby našli smysl toho, co dělají a své místo na zemi.

Úspěšní lidé dělají svou práci s vášní.

Naše děti si svoji cestu i přes překážky stejně najdou, jen záleží i na nás dospělých, zda to bude cesta přímá nebo velmi klikatá a zdlouhavá.

modrá
linka

www.modralinka.cz

